Dosarul nr. 2a-268/2024 I instanță
Nr. PIGD 2-21188217-06-2a-07102024 Judecător Guriţanu Silvia judecătoria Cimișlia, sediul Leova

D E C I Z I E S U P L I M E N T A R Ă

30 aprilie 2025 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Sud, sediul Comrat
în componența:
președintele ședinței, judecătorul Mironov Andrei
judecătorii Fujenco Dmitrii și Colev Grigori
grefier Sobor Marina
cu participarea:
în lipsa participanților la proces.

examinând în ședință de judecată publică chestiunea privind pronunțarea unei hotărâri suplimentare pe cauza civilă în ordine de apel a apelului declarat de către avocatul Vasile Albu în interesele lui Buza Vasili și Bozian Tatiana, împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 11 iunie 2024, adoptată pe cauza civilă la acțiunea înaintată de către avocatul Igor Șcheau în interesele reclamantei Buza Aliona către Buza Vasili și Bozian Tatiana, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Cristian, Buza Constantin și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului ei de deschidere și cererea reconvențională depusă de către avocatul Vasile Albu în interesele pârâților Buza Vasili și Bozian Tatiana către Buza Aliona, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Constantin, Buza Cristian și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere,

A C O N S T A T A T:

1.<u>Pretenţiile reclamanţilor.</u>

La data de 22 decembrie 2021, în cadrul Judecătoriei Cimișlia sediul Leova a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Igor Șcheau în interesele reclamantei Buza Aliona către Buza Vasili și Bozian Tatiana, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Cristian, Buza Constantin și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului ei de deschidere. (vol.I, f.d.4-5)

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, pe data 28.10.2013, a decedat Buza Parascovia, a.n.*****, cu ultimul domiciliu în s. *****, r-nul Leova. În timpul vieții, Buza Parascovia testamente nu a întocmit.

La momentul decesului acesteia calitatea de moştenitori legali o aveau copiii acesteia: fiul Buza Nicolae, a.n.*****, fiul Buza Vasili, a.n.***** şi fiica Bozian (Buza) Tatiana, a.n.*****.

După decesul lui Buza Parascovia a rămas masa succesorală compusă din următoarele bunuri imobile: terenul agricol cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,2716 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,0975 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,1929 ha; terenul pentru construcţii cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,3172 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,305 ha; terenul pentru construcţii cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,1323 ha cu casă de locuit individuală cu nr. cadastral *****.01; terenul agricol cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,2428 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,7259 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 2,12 ha; toate amplasate în r-nul Leova, s.*****.

Imediat după decesul Parascoviei Buza, fiul acesteia (tatăl petiționarei) Buza Nicolae a acceptat de facto moștenirea rămasă, prin posedare în continuare şi îngrijirea bunurilor imobile menţionate supra, achitarea impozitelor aferente. În timpul vieții, Buza Nicolae nu s-a adresat la notarul public cu o declarație de acceptare a succesiunii, considerând că simplul fapt al acceptării succesiunii este suficient pentru a-şi valorifica calitatea sa de moștenitor legal.

Pe data 05.09.2020, a decedat Buza Nicolae, a.n.*****, cu ultimul domiciliu în s. *****, r-nul Leova.

La momentul decesului acestuia calitatea de moştenitori legali o aveau: soţia Nicoară Ana, a.n.***** şi copiii comuni: fiica (reclamanta) Buza Aliona,

a.n.*****, fiul minor Buza Cristian, a.n.***** şi fiul minor Buza Constantin, a.n.*****.

La caz, de către numitul Buza Nicolae a fost acceptată de facto succesiunea rămasă după decesul mamei sale Buza Parascovia, prin posesia bunurilor care făceau parte din masa succesorală rămasă după decesul acesteia - prin care fapt numitul Buza Nicolae a acceptat integral moştenirea vizată unde nu s-ar afla şi din ce n-ar consta.

Buza Nicolae, în termenul de opţiune succesorală a moştenirii menţionate supra, nu s-a adresat la notar cu o cerere scrisă privind acceptarea succesiunii, considerând faptul intrării în posesia bunurilor care fac parte din masele succesorale vizate ca suficient pentru a-şi valorifica calitatea de moştenitor.

Prin referința notarială din 10.12.2021, emisă de notarul public Floreanu I., care i-a fost înmânată reclamantei, se confirmă încercarea extrajudiciară a reclamantei de a soluționa chestiunea privind moștenirea rămasă după decesul lui Buza Parascovia.

Astfel, unica posibilitate de care dispune reclamanta, în scopul valorificării drepturilor de moştenitor legal al numitului Buza Nicolae este anume prin constatarea faptelor juridice de acceptare a succesiunii rămase după decesul lui Buza Parascovia şi locului de deschidere a succesiunii vizate.

Și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 1 par. 1 al Protocolului adițional 1 al CEDO, art.art.7 alin.(1), 1443, 1499 alin.(1) lit.a), 1500 alin.(1) lit.a), 1516 alin.(2)-(4) Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019), art.art.2177 alin.(1), 2178 alin.(1), 2185 alin.(1) Cod civil (în vigoare la 01.03.2019).

Avocatul Igor Șcheau în interesele reclamantei Buza Aliona a solicitat admiterea prezentei cereri; constatarea faptului care are valoare juridică de acceptare a succesiunii rămase după decesul lui Buza Parascovia, IDNP *****, a.n.*****, decedată pe data de 28.10.2013, de către fiul acesteia (tatăl reclamantei) Buza Nicolae, IDNP *****, a.n.***** şi locului de deschidere a acestei succesiuni în r-nul Leova, s.*****.

La data de 11 ianuarie 2023, avocatul Vasile Albu în interesele pârâților Buza Vasili și Bozian Tatiana a depus cerere reconvențională către Buza Aliona, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Constantin, Buza Cristian și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere. (vol.I, f.d.115-117)

În motivarea cererii reconvenționale a indicat că la 28.10.2013 cu ultimul domiciliu în s. *****, r-nul Leova a decedat mama pârâților, Buza Parascovia, a.n.*****, fapt trecut în registrul actelor de stare civilă a Primăriei s. *****, r-nul Leova sub nr.11 la 04.11.2013.

Nu este cunoscut faptul, dacă ea în mod legal a întocmit careva înscrisuri ori testamente, cu privire la soarta averii sale.

După decesul său defuncta a lăsat ca masă succesorală: terenul agricol cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 0,305 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 2,12 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 0,7259 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 0,2716 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 0,2428 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 0,0975 ha; terenul agricol cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 0,1929 ha; terenul pentru construcţii cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa de 0,3172 ha; terenul pentru construcţii cu nr. cadastral ***** şi suprafaţa de 0,1323 ha; casă de locuit individuală cu nr. cadastral *****.01, toate amplasate în s.*****, r-nul Leova.

Necătând la faptul dârzeniei şi opunerii insistente a fratelui mai mic Buza Nicolae, a.n.*****, IDNP *****, decedat la data de 05.09.2020, ei toţi trei au intrat de facto în posesiunea patrimoniului succesoral îndată după decesul mamei. Faptul acceptării succesiunii îl probează cu martori şi înscrisuri ale Primăriei şi a altor servicii.

Datorită neînțelegerilor dintre fraţi şi soră, aşa şi nu au izbutit de a-l desemna pe cineva dintre ei să încredințeze asta unui specialist pentru a oforma moştenirea, în termenul stabilit legal, a actelor pentru deschiderea unui dosar succesoral, totodată prelungeau administrarea averii mamei, rămase după deces.

Ţine minte, că cineva din ei s-a adresat în mod verbal unui notar din raion, însă notarul verbal le-a refuzat deschiderea procedurii succesorale pe motivul expirării termenului stabilit de legislație şi le-a spus, că este necesar de a apela instanţa de judecată pentru a prelungi termenul.

La fel pe motivul agresivității şi violenței fratelui mai mic nu au putut folosi cu destinaţia directă casa de locuit şi nu au locuit în această casă, deoarece fratele Buza Nicolai, tatăl reclamantei în cererea de bază a transformat-o unilateral în depozit de cerealiere, gunoi şi rozătoare, care au deteriorat pereții, podelele tot ce era posibil de ros.

Iniţial nu au apreciat la adevărata sa valoare faptul înregistrării cuvenite a bunului imobil, ca ulterior aveau nevoia administrării legale dar, când s-au hotărât să administreze şi să dispună de această proprietate au întâlnit impedimente, de aceea apelează la instanţa de judecată.

În acest sens, Bozian Tatiana la rugămintea mamei defuncte a revenit acasă din Rusia, pentru a fi alături de ea şi a o ajuta la bine şi la greu. Mama cu gură şi mână de moarte i-a dat Tatianei originalele titlurilor de autentificare a dreptului deţinătorului de teren pe toate cotele-părţi ce-i aparţineau şi i-a cerut, ca după moartea ei să împărţească frăţeşte toată averea ce o are şi să nu să se certe între fraţi.

În vederea posesiei şi administrării bunurilor mamei Buza Vasili cu familia a trecut cu traiul în casa părintească, care face parte din masa succesorală o administrează şi o are în posesie reală.

Ocupând o poziţie ostilă faţă de pârâți, încălcând toate canoanele bunei frăţii şi egalităţii în drepturi fratele mezin Nicolae a considerat că doar el unul are dreptul la moştenire, de aceea fiind încă în viaţă le punea obstacole în folosirea terenurilor de pământ şi a casei. Ţine minte, că el s-a adresat la ei cu întrebarea achitării datoriei la impozite şi Tania din Rusia i-a trimis bani, dar nu cunoaşte prin ce metodă şi careva acte de transfer bănesc nu s-au păstrat.

De la începutul anului 2022, administrând gospodăreşte şi efectiv masa succesorală avută în gestiune moştenitorul Buza Vasili, cu concursul Primăriei comunei ***** la 04.01.2022 a încheiat un contract de arendă cu nr.1-1192 a terenurilor de pământ din masa succesorală cu nr. cadastrale *****; *****; *****; ***** şi *****, cu suprafaţa totală de 3,6154 ha cu SRL „ALEX&INESS” pe un termen de 5 (cinci) ani.

Fratele Nicolae Buza a fost crunt şi şi-a bătut joc şi de părinți, supunându-i violenței fizice, spirituale, alimentare şi despre asta şi până azi vorbesc pe la spate sătenii. Eventual ar putea solicita instanţei şi problema recunoaşterii fratelui Nicolae Buza drept moştenitor nedemn cu eliminarea lui din lista moştenitorilor, însă manifestând mărinimie, tradiția frăției şi reieşind din faptul, că el nu mai este în viaţă, dar are şi el ca ei copii renunţă la acest pas şi chiar sunt gata de a merge la o tranzacţie de împăcare cu reclamanta Buza Aliona, cu împărţirea masei succesorale la trei copii ai defunctei – Buza Parascovia – Buza Vasili, Bozian Tatiana şi Buza Nicolae.

Reclamanta în cererea de bază Buza Aliona şi partea ei nu poate fi parte în proces de moştenire după decesul bunicii sale Buza Parascovia atâta timp până când ea şi mama ei nu au depus la notar o cerere de acceptare a succesiunii după decesul tatălui său Buza Nicolae şi nu au căpătat statutul de succesori de drept, doar decât dacă ceilalţi moştenitori, adică pârâții o acceptau.

Și-a întemeiat cererea reconvențională pe prevederile art.art.7, 1516, 1517, 1500 Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019); 5-7; 166-167, 172-173, 281-285 Cod de procedură civilă.

Avocatul Vasile Albu în interesele pârâților Buza Vasili și Bozian Tatiana a solicitat a constata faptul, care are valoare juridică, acceptarea de către ei, Buza Vasili, CNP ***** şi Bozian Tatiana, CNP ru. ***** a succesiunii: masa succesorală, constituită din șapte terenuri agricole, amplasate în extravilanul s.*****, r-nul Leova, două terenuri pentru construcții cu casa de locuit pe el, amplasate în intravilanul s.*****, r-nul Leova, deschise în aceeași localitate, după decesul proprietarului - mama lor, Buza Parascovia, CNP *****, a.n.***** şi decedată la 28.10.2013.

2. ***<u>Aprecierea primei instanțe.</u>***

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 11 iunie 2024, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Igor Șcheau în interesele reclamantei Buza Aliona către Buza Vasili și Bozian Tatiana, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Cristian, Buza Constantin și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului ei de deschidere.

S-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Buza Nicolae (tatăl reclamantei), IDNP *****, după decesul mamei sale Buza Parascovia, decedată la 28 octombrie 2013.

S-a constatat locul deschiderii succesiunii după decesul cet. Buza Parascovia – r-nul Leova, s. *****.

S-a respins cererea reconvențională depusă de avocatul Vasile Albu în interesele pârâților Buza Vasili și Bozian Tatiana către Buza Aliona, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Constantin, Buza Cristian și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere, ca neîntemeiată. (vol.I, f.d.201)

La data de 12 iunie 2024, avocatul Vasile Albu în interesele lui Buza Vasili și Bozian Tatiana a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii respective,

solicitând casarea hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 11.06.2024, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fi admise cererea de bază de chemare în judecată a Alionei Buza și cea reconvențională a lui Vasile Buza și Tatiana Bozian. (vol.I, f.d.213-214)

La data de 24 octombrie 2024 avocatul Vasile Albu în interesele Buza Vasili și Bozian Tatiana a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond. (vol.I, f.d.245-251)

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Sud sediul Comrat din 20 februarie 2025, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Vasile Albu în interesele lui Buza Vasili și Bozian Tatiana.

S-a menținut hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 11 iunie 2024, adoptată pe cauza civilă la acțiunea înaintată de către avocatul Igor Șcheau în interesele reclamantei Buza Aliona către Buza Vasili și Bozian Tatiana, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Cristian, Buza Constantin și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului ei de deschidere și cererea reconvențională depusă de către avocatul Vasile Albu în interesele pârâților Buza Vasili și Bozian Tatiana către Buza Aliona, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Constantin, Buza Cristian și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere.

În cadrul ședinței instanței de apel, fixată pentru examinarea chestiunii privind emiterea unei hotărâri suplimentare participanții la proces fiind legal citați nu s-au prezentat.

În conformitate cu prevederile art. 250 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa care a pronunţat hotărârea emite, din oficiu sau la cererea participanţilor la proces, o hotărâre suplimentară dacă nu s-a pronunţat asupra unei pretenţii formulate de către părţi sau de către intervenientul principal*.

Aliniatul (2) din articolul sus menţionat stipulează că *problema pronunţării unei hotărâri suplimentare poate fi pusă în termenul executării silite a hotărârii. Instanţa emite, după examinare în şedinţă de judecată, hotărârea suplimentară, care poate fi atacată în ordinea stabilită de prezentul cod. Participanţilor la proces li se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea problemei*, motiv din care Colegiul a dispus examinarea cererii în lipsa participanților care nu s-au prezentat în cadrul ședinței a instanței de apel, fiind legal citați.

Studiind materialele cauzei, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a emite decizia suplimentară pe cauza respectivă.

Instanța de apel, reține că prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Sud sediul Comrat din 20 februarie 2025, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Vasile Albu în interesele lui Buza Vasili și Bozian Tatiana.

S-a menținut hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 11 iunie 2024, adoptată pe cauza civilă la acțiunea înaintată de către avocatul Igor Șcheau în interesele reclamantei Buza Aliona către Buza Vasili și Bozian Tatiana, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Cristian, Buza Constantin și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului ei de deschidere și cererea reconvențională depusă de către avocatul Vasile Albu în interesele pârâților Buza Vasili și Bozian Tatiana către Buza Aliona, intervenienți accesorii Nicoară Ana, Buza Constantin, Buza Cristian și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere.

Lecturând atât textul cât și dispozitivul deciziei supra menționate, Colegiul instanței de apel constată că la emiterea acesteia nu s-a expus referitor la încasarea cheltuielilor judiciare solicitate, or, conform ședinței de judecată din 06 februarie 2025, avocatul Șcheau Igor în interesele intimatei Buza Aliona a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 10000 lei, anexând la materialele cauzei și bonul de plată. (vol.II, f.d.28)

În acest context, Colegiul judiciar menționează că potrivit prevederilor art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică*.

E de menționat că potrivit prevederilor art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului*.

În corespundere cu art. 96 alin. (1) şi (1^1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat*.

Astfel, Colegiul consideră oportun de a încasa parțial în mod solidar din contul lui Buza Vasili și Bozian Tatiana în beneficiul Alionei Buza suma în calitate de asistență juridică acordată de avocat în instanța de apel, și anume suma de 5000,00 (cinci mii) lei, or, această sumă este una rezonabilă, echitabilă, și deplin obiectivă la situația dată, în rest pretențiile privind încasarea cheltuielilor judiciare urmează a fi respinse ca fiind neîntemeiate.

La emiterea deciziei suplimentare de încasare a sumei în calitate de asistență juridică, Colegiul reține complexitatea cauzei, aportul avocatului la soluționarea cauzei, rezultatul obţinut, durata relaţiei dintre avocat şi client, experiența, reputația şi abilitatea avocatului, justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că cheltuielile urmează să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, precum și detaliul în acțiuni și lucrul efectuat de avocat.

Din considerentele supra menţionate, și luând în considerație faptul că în speţă se întrunesc temeiurile legale pentru emiterea deciziei suplimentare cu privire la aspectul vizat, iar din probatoriul cauzei rezultă că cheltuielile de asistenţă juridică acordată de avocat, sunt necesare şi rezonabile, Colegiul ajunge la concluzia de a emite o decizie suplimentară în sensul enunțat.

În conformitate cu prevederile art.art. 96, 250 alin.(1) lit.a), 389-390, 434 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar

D E C I D E :

Se încasează parțial în mod solidar din contul lui Buza Vasili și Bozian Tatiana în beneficiul Alionei Buza suma în calitate de asistență juridică acordată de avocat în instanța de apel în mărime de 5000,00 (cinci mii) lei.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței,
judecătorul: Mironov Andrei

Judecătorul: Fujenco Dmitrii

Judecătorul: Colev Grigori